

URL: <http://urakparaki.com/?m=4&ID=92905>

ავტორი: გიორგი ყელბერაშვილი

ჟანრი: პროზა

გამოქვეყნების დრო: 2016-06-01 23:07:00

გზა მონასტრისკენ (თავი VII)

მშვიდობა - ცივილიზაციის სიკეთეა,

ომი კი - მისი დანაშაული.

ვ. ჰიუგო

დასასრული თითქმის ყველაფერს აქვს, გარდა სიყვარულსა, ამის დიდად მწამს. სრულდება სიცოცხლე და მასთან ერთად ჩვენი ყოფაც. სიყვარული კი ისაა, რაც იარსებებს მანამ, სანამ ვარსებობთ ჩვენ და მის შემდეგაც. დასრულებით კი სრულდება იმ ადამიანების ცქერით ტკობა, რომლებიც სიცოცხლეში ასე გვიყვარდა. რადგან ჩვენ ვგოვებთ ამ სამყაროს, ისინი კი ისევ იქ რჩებიან ან პირიქით, ისინი გვგოვებენ ნაადრევად. ცხოვრება კი მშვენიერია იმ გადმოსახედიდან თუ რა გზას დავადექით თავის დროზე და თუ მიგვიყვანა ამ გზამ იმ ბედნიერებამდე საიდანაც უკან მოხელვისას, ღრმად ჩასუნთქვის შემდეგ ვიტყვი, რომ ცხოვრება მართლაც მშვენიერია. მე - სანდრო გაბაგამე იმის მიუხედავად, რომ სიკვდილს თვალებში ჩაეხედე და მაინც აქ ვრჩები, ვამბობ, რომ თუ ჩემი სიცოცხლე შესაძლო იყო, რომ დასრულებულიყო იმ დაბობბვისას, მაშინ მე ბედნიერი კაცი ვარ იმ გზით რომლითაც ვიარე. არაფერს არ შევცვლიდი ჩემი ცხოვრებიდან, რადგან თუ მე ვარ ასეთი, როგორიც ვარ, ესე იგი ეს ყველაფერი აუცილებელი იყო ჩემს ცხოვრებაში და მოხდა კიდევაც.

თუმცა, სად ვარ ახლა?

ჩემს ფიქრებში... რა თქმა უნდა...

მე ერთ-ერთი სამხედრო ჰოსპიტალის, ასევე ერთ-ერთ პალატაში ვარ საწოლს მიჯაჭვული და გონს, ჯერჯერობით არ მოვსულვარ. ვცდილობ, მაგრამ ამაოდ. მესმის პალატაში პერსონალის ხმა. მნახველთა იმ ნაკადის საუბრებიც, რომლებიც თავიანთი ახლობლების სანახავად არიან მოსულნი. მესმის თუ როგორ გადაადგილდებიან გაუჩერებელივ აქეთ-იქით. იმ ექიმების სუნთქვაც, ჩემს საწოლთან, რომ ჩამომსხდარან ღრობით. მე კი ასე ვარ, ჩემს გონებაში მოხედავ. ფიქრებით კი ყველას ვესაუბრები. "ნუ ნერვიულობთ! მე აქ ვარ და მესმის თქვენი, უბრალოდ მადროვედ - თქო". ისინი კი უიმედოდ ამოიოხრებენ და ასე უშედეგოდ გაცილდებიან ჩემს მდუმარე სხეულს.

-გონს მოდის.

-რაა?

-ექიმს დაუძახეთ!

-მიმიშვით! - თქვა პალატაში შემოსულმა ექიმმა და ექთანს გვერდზე გასწია. - დაბრუნებას გილოცავთ, სანდრო...

ქუთუთოები ნელა ავწიე, თუმცა პალატაში შემოსულმა დღის სინათლემ, წამით თვალი მომჭრა. ოთახს მდუმარედ გადავხედე რის შემდეგაც, ექიმს მივუბრუნდი:

-სად ვარ?

-გორის სამხედრო ჰოსპიტალში, უკვე ორი დღეა.

-ბიჭები სად არიან?

-თქვენ თავის სერიოზული გრამვით შემოგიყვანეს აქ. უნდა დაისვენოთ.

-სად არიან მეტი? - საწოლიდან წამოწევა ვცადე, რაზეც ექიმმა მხარზე ძლიერად მომიჭირა ხელი და ისევ იგივე

მდგომარეობაში დამაბრუნა.

-სანდრო, თქვენი ადგომა ჯერ ნაადრევია. აჯობებს წინააღმდეგობას თუ არ გაგვიწევთ და...

-ექიმო თქვენთვის აჯობებს მითხრათ, სად არიან?! - უეცრად თავბრუ დამეხვა და ბალიშზე მძიმედ ჩამოვდე თავი.

-ყველაფერი კარგად იქნება. ლიკა! -ექთანს გახედა ექიმმა. ის კი, უკვე წინასწარ გამზადებული დამამშვიდებელი ნემსით გამომეცხადა საწოლთან.

-ომი დასრულდა სანდრო, მშვიდად იძინე!

ღიახ, ომი დასრულდა თუმცა მგერმა გვაჩვენა, რომ ის ბრუნდებოდა იმ გეოგრაფიულ სივრცეში საიდანაც 90-იანი წლების დასაწყისში, "საბჭოთა კავშირის" დაშლის შემდეგ გამოვიდა. საქართველოს ტერიტორიების ოკუპაცია, მათი იდეოლოგიის მიმდევრებისათვის, 21 საუკუნეში მომხდარი ყველაზე მნიშვნელოვანი მოვლენა იყო და რომ ეს მათი სახალმწიფო ცივილიზაციის აღდგენის ჭეშმარიტი დასაწყისი იქნებოდა. მოწინააღმდეგეების პირისპირ დარჩენილი საქართველო კი, კვლავ ცდილობს საკუთარი ადგილი მოძებნოს მსოფლიოს რუკაზე. დანარჩენი კი უბრალოდ ღმერთის ნებაა, გაგრძელება თუ არა ორ მართმადიდებელ ქვეყნებს შორის კონფლიქტი, რამაც ამდენი ახალგაზრდა კონფლიქტის მონაშივე დაგოვა უსიცოცხლოდ. გამოუცდელი ვაჟკაცები, რომლებისთვისაც ფრონტზე პირველივე გასროლილი გყვია გახდა საკმარისი, მათი ხელყოფისათვის. მხოლოდ 5 დღე იმისთვისაც, რომ დასრულებულიყო ახალგაზრდა, ენერგიით აღსავსე ბიჭების ყოფა, ამ მუდმივად განჯულ მიწა-წყალზე... და მე?!

მე ისევ ჰოსპიტალში ვარ და ისევ იმ პალატაში. გარკვეული დროის შემდეგ კომაგომური მდგომარეობა დასრულდა და მეც ნელ-ნელა გონს მოვედი. თავიდან გამიჭირდა აღქმა რაღაც-რაღაცეების, თუმცა იქაური პერსონალის დაუღალავი ყურადღებითა და თანადგომით, დაუბრუნდი ჩემს დღევანდელ დღეს. დაუკავშირდნენ ჩემს ოჯახსაც და მომდევნო დღეს ისინიც ჩამოვიდნენ. პალატიდან გარკვევით მესმოდა მშობლებისა და მეგობრების საუბარი ექიმთან. ცდილობდნენ, რომ ყველას შესძლებოდა ჩემი ნახვა, რაც თითქმის შეუძლებელიც კი იყო. ექიმმა მხოლოდ ილოსა და დედაჩემს ღართო ნება და აი! ისინიც გადმოცდნენ კარების ზღურბლს. დედა ძალიან შეცვლილი იყო, სახე ისეთი ფერმკრთალი ჰქონდა, რომ სიცოცხლის არანაირი ნიშან-წყალი არ ეგყობოდა. თვალის უპეებთან კი, უძილობისა და ნერვიულობისაგან მუქი ფერი გასჩენოდა. ცდილობდა ცრემლები დაემალა ჩემთვის, თუმცა ცოცხალი შვილის დანახვისაგან გამოწვეული ემოციები, სჯაბნიდა მის სიმტკიცეს. ასე, ილოზე ხელის დაყრდნობით მომიახლოვდა და მაგრად ჩამიკრა გულში. "სანდრო, შვილო, სანდრო ბიჭო," - იმეორებდა დაუსრულებლად. წუთით ამომხედავდა ხოლმე, აკანკალებულ ხელებს სახეზე მომისმევდა და კვალავ მიკრავდა გულში. შემდეგ ჩემივე თხოვნით სკამზე ჩამოვდა, თუმცა ხელი მაინც არ გაუშვია. კოცნიდა და თან სახით ეფერებოდა მას. წამით არ მაშორებდა თვალს და თითქოს არც კი სჯეროდა ჩემი დაბრუნება. გარკვეული დროის შემდეგ ოღნავ წამოვიწიე და შუბლზე ვაკოცე:

-მე დავბრუნდი დედა, დასრულდა. მე აქ ვარ, ხედავ? აქ...

-სანდრო ... -განაგრძობდა ის.

შემდეგ, ილო გადმოიხარა ჩემსკენ, გადამკოცნა და თან კარებისკენ მანიშნა.

-დაბრუნებას გილოცავ, სანდრიკ, ჩემო ძმაო.

იქ კი გიო დავინახე, ყავარჯნებით. ჩუმად მიდიმოდა შორიდან, ხოლო ექიმის გაუჩინერების შემდეგ, ღიდი წვალეებით, ნელ-ნელა მოუახლოვდა საწოლსაც.

-სანდრიკ...

-გიო, ეს პერიოდი აქ იყავი? -ვკითხე მას.

-ხო, სანდრიკ, მაგრამ შენ გონს იშვიათად მოდიოდი. ერთი-ორჯერ ვიყავი და ვერც კი მიცანი.

-არ მახსოვს...

-ასე იყო, ასე.

-ფეხზე მალე დადექი რა! -მითხრა, ილომ და თან, გიოს გახედა - ნახე ძმა, როგორ დაჰქრის ყავარჯნებით?! -რაზეც ყველას გაგვეცინა.

-ექიმი რას იძახის? - ბიჭებს შემოგვხედა დედამ.

-24 საათის განმავლობაში დავაკვირდებითო -წამოიწყო გიომ -თუ არაფერი არ შეიცვლება, მაშინ ხვალ შუადღისას გამოწერენ.

-შენ გაიხარე შვილო! ჩემი ვაჟკაცი ბიჭები...

მალე ექიმიც გამოჩნდა პალატაში, რის შემდეგაც პალატის დაგოვება მოუწიათ ჩემებს. დედამ მშვიდად გამიშვა ხელი და ნელი ნაბიჯებით კარებისაკენ დაიძრა, გზად კი ცრემლებს იმშრალებდა. ბოლო მათ, გიო მიჰყვებოდა როდესაც მას დავეუბახე:

-გიო...

ის მოგრიალდა, რაზედაც ექიმი გაშლილი ხელებით შუაში ჩაგვიდგა .

-საკმარისია მეგობრებო. ბიჭს დასვენება სჭირდება.

-ექიმი -შევხედე მას - მხოლოდ ერთი წუთი...

-სანდრო...

-გთხოვთ! ერთი წუთი, მხოლოდ...

მან უკმაყოფილოდ გამოგვხედა ორივეს და ულაპარაკოდ გაგვცილდა. ისევ გიოს მივიბრუნდი.

-მომიახლოვდი!

გიომ ყავარჯნები იქვე საწოლის თავთან მიაყუდა და სკამზე ჩამოჯდა.

-დანარჩენები სად არიან? - ჩავეძიე მას და პასუხის მისაღებად თვალებში ჩავაშტერდი.

-ლეკანი გადარჩა, თუმცა სხვა ჰოსპიტალში გადაიყვანეს. ჩვენც ქართველმა ჯარისკაცებმა გვიპოვეს, საგუშაგოს მისადგომებთან უგონო მდგომარეობაში."რუსკის" კვალი დაბომბვის შემდეგ იკარგება, არავინ იცის თუ სადაა?

-დანარჩენები?

-აჯობებს ახლა...

-მე უნდა ვიცოდე, გიო.

-ისინი დაბომბვისას დაიღუპნენ, სანდრიკ...

-მეთაური, სხირგლამე, მაგომედოვი?! - ვიმეორებდი მე

-ყველანი, სანდრიკ, ყველანი დაიღუპნენ. საგუშაგოზე ცოცხალი არავინ გადარჩენილა. - ამოიოხრა მან, რაზეც მე თავი გადავაგრიალე და...

-გასაგებია.

პაუზის შემდეგ, გიო წამოდგა და ასევე უჩუმრად დაგოვა პალატა. მხოლოდ სამი გადარჩენილი, ჩვენი ბრიგადიდან და მხოლოდ რამოდენიმე დღე, ყველაფრის გასაქრობად. პასუხი მძიმე მოსასმენი გახლდათ ჩემთვის, თუმცა უნდა გაბეგო.

შემდეგ ისევ ჩამთვლიმა.

"მაგალითის გარეშე ვერაფერს შეისწავლი" - გზად, კომენსკის ამ გამონათქვამზე ვფიქრობდი და მახსენდებოდა "რუსკი". ნეტა იმ ცხოვრებისაულმა მოვლენამ რომელსაც ომი ერქვა, მისცა მას მაგალითი იმის, რომ ის ცოცხალი გადარჩა, თუ ეს მართლაც ასეა, "რუსკის"თან დაკავშირებით, მაგალითი ან მიზეზი თუ რატომ, მაინც და მაინც ის და არა სხვა?! იქნებ იმიტომ, რომ მას ღმერთის ძიება ჰქონდა დაწყებული და გადარჩა კიდევ, ამ სულიერი ძიების გასაგრძელებლად. იქნებ უფალი მას სულ სხვა გზას უმზადებდა, რომელიც ომში ნამდვილად არ სრულდებოდა, თუმცა, სადაა "რუსკი"? ეს შეკითხვა არ მასვენებდა. ვგრძნობდი მის არსებობას აქ, ჩვენს შორის და მჯეროდა, რომ აუცილებლად შევხვდებოდით ერთმანეთს. იქამდე კი, მძიმე და დამქანცველი გზა გამოდგა გასავლელად. მანქანაში ხმა არავის გაუღია. მე კი გავყურებდი გზად ყველაფერს და რაც უფრო მეტ მანძილს გავდიოდით ქალაქისკენ, მით მეტი ისტორია იშლებოდა ჩემს თვალ წინ. გადამწვარი და მიწასთან გასწორებული სახლები. შუა გზაზედ მიგოვებული მძიმე გეჟნიკა და ხალხის უმეტესეულო თვალები. მარადიოვების მიერ გაძარცვული მოსახლეობა და აშკარად დაწყებული კრიზისი. ეს ყველაფერი ვიხილე გზად და მივხვდი, რომ ყველაზე მეტი, კიდევ წინ მქონდა და ომის პერიპეტეიები არ დასრულებულა "ნულის" საგუშაგოზე. ჩემთვის ომის აღქმა, ისევ გაგრძელდა ჰოსპიტალიდან გამოწერის შემდეგ.

სახლმადეც ჩავადწიეთ. მანქანიდან გადმოსვლის შემდეგ, ილო გამოემართა ჩემსკენ დასახმარებლად რაზედაც, მე...

-თავად შევძლებ - ვუთხარი და სახლის კიბეები დამოუკიდებლად ავიარე. შესვლისას უმრავი მეგობარი თუ ნაცნობი სახე შემომეგება. დიდ ბედნიერებას ვამჩნევდი მათ თვალებში და სათითაოდაც მილოცავდნენ, შინ მშვიდობიანად დაბრუნებას. მეგობრები, თანამშრომლები, ჯგუფელები და ა.შ. ყველანი აქ იყვნენ. საოცარად დადებითი აურა შეიქმნა, თუმცა ამ ყველაფერს რატომღაც ჩემზე დიდად არც უმოქმედია. გარკვეული ღროის

შემდეგ, ოთახში განგმარგოვდი მოსასვენებლად. დედამ, ნინისთან ერთად სამზარეულოში გადაინაცვლა და შეუღლენ კიდეც სამზადისს. უამრავი ადამიანი გრიალებდა აქ და მაშინვე იწყეს სხვა და სხვა მოსაზრებების გამოთქმა ომთან დაკავშირებით. ჩემი განწყობა კი სადღაც გამქრალიყო. რომ არა ბიჭები სუფრასთან არც გავიდოდი.

-სანდრიკ, როგორ ხარ? - ოთახში შემოვიდა ბესო, ილოსთან ერთად

-ნორმალურად.

-არ გამოხვალ? -თავის მოძრაობით მიმითითა სტუმრებზე.

-კი, გამოვალ.

-ასე ვერ იქნები სულ. - სკამი შემოაგრილა და ჩემ წინ ჩამოჯდა, გიოც.

-ვიცი, ვიცი ხო...

-აბა რას აპირებ?

-გზა უნდა გავაგრძელო.

-ეგ როგორ?

-აქედან წასვლა მინდა.

-ჯერ ეხლა არ მოხვედი?!

-ცოცხალი უნდა მოვწყდე აქაურობას, ხომ გესმით?!

-და სად, სად აპირებ?

-ჯერ არ ვიცი. ქალაქ გარეთ სადმე.

-მომისმინე, ჩემთან წაგიყვან გინდა?

-სად?

-სოფელში ჩემთან. ძველი სახლი გვაქვს იქ, დიდი ეზოთი. მშვიდი სიტუაციაა და მოგეწონება.

-ცხოვრობს ვინმე? -ვკითხე ილოს

-კი, ბაბუა მხოლოდ.

-სუფთა ჰაერი. ცოცხალი მოძლიერდები, სანდრიკ - იღუპა მაშინვე აიტაცა, გიომ

-კაი, ეგრე მოვიქცეთ.

-კი სჯობს, დამიჯერე!

-ბიჭებო, სანდროს ეძახიან...

-სანდრიკ... -შემომხელა კარებთან მდგარმა, ბესომ და მეც წამოვდექი.

-ესაც ჩვენი გმირი - გამოჩენის თანავე, ჭიქა ასწია სუფრის თამადამ და ყველას ყურადღება მაშინვე ჩემსკენ გადმოვიდა. დაღვით ვერ დავედევდი, თუმცა ჭიქა მაინც ავწიე და თამადას გაეხედე. რაღაცნაირად შევიბოჭე, რადგან მათი ეს მხიარულება ცოცხალი იყო და მეუცნაურა. ომი, ხომ ახალი დასრულებული იყო და ქალაქშიც მეტად მძიმე სიტუაცია სუფევდა.

-აბა რას გეგეყვი სანდრო? - მკითხა მან დიმილ ნარევალი.

-ვერ დაღვეს - გადაულაპარაკა ერთ-ერთმა სუფრის წევრმა.

-ერთი დაილოცოს კაცმა და თუ უნდა სულ ნუ დაღვეს, ვინ აძალებს? - შეუგია თამადამ და ისევ მე მომიბრუნდა. - აბა გისმენთ შვილო, რისი თქმა გინდა?

-დიას! - მოულოდნელად სიბრაზე მომაწვა და თითქოს, შიგნიდან მახრჩობდა - მე შემძლია მოგიყვეთ ახალგაზრდა ბიჭების ისტორია, რომლებიც ომში წავიდნენ და საბოლოოდ ფორმაც კი ვერ გაიხადეს საკუთარი ხელით, რადგან ისინი დახოცეს. მე შემძლია მოგიყვეთ იმ ბიჭების ისტორიაც, რომლებმაც წლების განმავლობაში ბევრი ისწავლეს, იშრომეს, დაისახეს სამომავლო გეგმებიც თუმცა მხოლოდ 5 დღე გახდა საკმარისი იმისთვის, რომ მათი ოცნებები, მათთან ერთად გამქრალიყო. ბოგისთვის, 5 დღეზე ნაკლებიც კი. შემძლია გითხრათ, მათი უკანასკნელი სიგეყვები და გითხრათ თუ როგორი სულისკვეთებით ეჭიდებოდნენ მგრის თავდასხმებს. აი იმ ბიჭების ისტორია, რომელთაგანაც ზოგმა იარაღის გამოყენებაც კი არ იცოდა ნორმალურად, სროლაზე ხომ ლაპარაკი ზედმეტია. მათ ოჯახი და პაგარა შვილები დარჩათ უმამოდ. ახალგაზრდა გოგონები, სულ რამოდენიმე დღეში, შავებში ჩაცმულ ქვრივებად გადაიქცნენ და რა? ეს გაინგერესებდათ? სწორედ ეს ყველაფერი ვნახე ჩემო მეგობრებო ამ ბოლო ხანებში, თუ ძალიან გაინგერესებთ, შემძლია მათ ოცნებებზეც მოგიყვეთ, მაგრამ არა...

თქვენ ეს არ გაინტერესებთ (ჩამედიმა) მაშინ მე მომიტყევეთ ყველამ, დალევით დავლევ -ჭიქა მაგიდაზე დავდგი და ხელი ზედ დავაფარე -თუმცა, დღეს არა... -შემდეგ კი უჩუმრად გაველი ოთახიდან. სამარისებული სიჩუმე ჩამოწვა სუფრის წევრებში და გაურკვევლობის თვალებით უყურებდნენ ერთმანეთს.

-სანდრო, სად მიდიხარ, შვილო? - მკითხა დედამ, როდესაც დაინახა თუ როგორ ვაგროვებდი ჩემს ტანსაცმელს ჩასაბარგებლად .

-სანდრიკ, რა დაგემართა?

-გმა უნდა გავაგრძელო...

(გაგრძელება იქნება)